

Dr. Ali Haydar YILDIRIM
Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku Anabilimdalı Öğretim Üyesi

**SİGORTACININ KORUMA VE
KURTARMA MASRAFLARINDAN
SORUMLULUĞU**
(TTK m. 1448 / f. 3-4)

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ ve KONUNUN SINIRLANDIRILMASI	1

BİRİNCİ BÖLÜM KORUMA VE KURTARMA MASRAFLARINA İLİŞKİN YASAL DÜZENLEME, HUKUKİ NİTELİĞİ VE UYGULAMA ALANI

§ 1. YASAL DÜZENLEME VE YABANCI HUKUKLARDAKİ HUKUKİ DURUM	3
I. TTK 1448 DÜZENLEMESİ VE 6762 SAYILI ETTK'DAKİ HUKUKİ DURUM	3
II. YABANCI HUKUKLARDAKİ DURUM	5
A. ALMAN HUKUKUNDAKİ DURUM	5
B. İSVİÇRE HUKUKUNDAKİ DURUM	7
C. AVUSTURYA HUKUKUNDAKİ DURUM	8
D. AVRUPA SİGORTA SÖZLEŞMESİ HUKUKU İLKELERİNDEKİ DURUM	8
§ 2. DÜZENLEMENİN AMACI	9

§ 3. MASRAF KAVRAMI VE TAZMİNİ TALEBİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	11
I. MASRAF KAVRAMI.....	11
II. MASRAF TALEBİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ	12
III. MASRAFIN SİGORTA ZARARI SINIFLANDIRILMASINDAKİ YERİ	14
§ 4. MASRAF TAZMİNİNE İLİŞKİN KURALIN UYGULAMA ALANI	15
I. SİGORTA TÜRLERİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	15
A. TEMEL ESAS: TÜM ZARAR SİGORTALARINA UYGULANMASI	15
B. ÖZELLİK ARZ EDEN SİGORTA TİPLERİ	18
1. Reasürans Bakımından	18
2. Deniz Sigortaları Bakımından	20
II. KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	21
A. TALEP HAKKINA SAHİP OLANLAR BAKIMINDAN	21
1. Sigorta Ettiren	21
2. Başkası Hesabına Sigorta	23
3. Talep Yetkisine Sahip Olanlar Açısından Özel Durumlar	24
a. Sigorta Konusu Menfaatin Devri	24
b. Teslime Bağlı Rehin Alacaklısının Durumu	26
c. Sorumluluk Sigortasında Zarar Görenin Durumu ...	26
d. Sigorta Ettirenin Temsilcilerinin Durumu	27
e. Diğer Üçüncü Kişilerin Durumu	28
f. Masrafların Bizzat Sigortacı Tarafından Yapılması ..	30
B. MASRAFTAN SORUMLU OLANLAR	31
III. ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	35

İKİNCİ BÖLÜM
KORUMA VE KURTARMA
MASRAFLARININ TAZMİNİNİN
ŞARTLARI, TUTARI VE MASRAF TAZMİNİ
BAKIMINDAN ÖZELLİK ARZEDEN
DURUMLAR

§ 5. MASRAF TAZMİNİ TALEBİNİN ŞARTLARI	37
I. GEÇERLİ SİGORTA SÖZLEŞMESİNİN BULUNMASI	37
II. YAPILAN MASRAFLARIN TTK 1448/1'DE BELİRTİLEN GÖREVLERİN İCRASINA İLİŞKİN OLMASI	39
III. MASRAFIN MAKUL OLMASI	43
A. Makul Kavramı	43
B. Masrafların Objektif Açıdan Makul (Gerekli) Olması	44
C. Objektiflik Koşulu Bakımından Özel Önem Arzeden Durumlar	48
1. Sigorta Ettirenin Hataya Düşmesi	48
2. Sigortacının Talimatlarının Etkisi	50
3. Sigorta Ettirenin Görevini Aşar Şekilde Kurtarma Faaliyetinde Bulunması	53
IV. KURTARMA FAALİYETİNİN BAŞARISININ ŞART OLMAMASI	54
§ 6. MASRAFLARIN KONUSU	55
I. HARCANAN PARA	56
II. EŞYALAR	58
III. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERLE YAPILAN SÖZLEŞMELERDEN KAYNAKLANAN SORUMLULUK	61
IV. ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE KARŞI YASAL SORUMLULUK ALTINA GİRİLMESİ	63
V. MASRAF KONUSUNA İLİŞKİN ÖZEL DURUMLAR	65

A. BEDENİ ZARARLAR	65
B. TALEP HAKKI SAHİBİNİN BİZZAT SARFETTİĞİ EMEK.....	67
C. SİGORTA KONUSU EŞYANIN BULUNMASI KARŞILIĞINDA ÖDÜL VERİLMESİ.....	68
D. ÜRÜN SORUMLULUK SİGORTASINDA ÜRÜNÜN GERİ ÇAĞRILMASI	70
E. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN SİGORTA ETTİRENİN MALVARLIĞI ÜZERİNDE YAPTIĞI HARCAMALAR	72
F. KURTARMA FAALİYETİNİN KAZANÇ KAYBINA NEDEN OLMASI	73
G. MANEVİ TAZMİNAT SORUNU	74
H. KURTARILAN MALVARLIĞI ÜZERİNDE HAPİS VE REHİN HAKKI TESİSİ	75
§ 7. TALEP EDİLEBİLECEK MASRAFLARIN VE BU TUTARA ETKİ EDEBİLECEK ÖZEL HALLER	75
I. MASRAFLARIN TUTARI	75
A. MEVCUT HUKUK AÇISINDAN	75
B. OLMASI GEREKEN HUKUK AÇISINDAN	77
II. TALEP EDİLEBİLECEK MASRAFLARIN TUTARINA ETKİ EDEN ÖZEL DURUMLAR	78
A. RİZİKOYA KASTEN VEYA İHMALLE SEBEBİYET VERİLMESİ	78
B. SİGORTA ETTİRENİN KANUN VE SÖZLEŞMESEL GÖREVLERİNİ İHLAL ETMESİ	81
C. EKSİK SİGORTANIN ETKİSİ	83
D. MUAFİYET KAYITLARININ ETKİSİ	89
E. YAPILAN MASRAFIN HEM SİGORTA KORUMASINDA HEM SİGORTA KORUMASI ALTINDA OLMAYAN EŞYAYA İLİŞKİN OLMASI	92
1. Sorunun Ortaya Konulması	92

2. Koruma ve Kurtarma Faaliyeti İçin Yapılan Harcamaların Bölünebilir Olması	93
3. Koruma ve Kurtarma Faaliyeti İçin Yapılan Harcamanın Bölünemez Nitelikte Olması	94
F. YAPILAN HARCAMANIN SİGORTA ETTİRENİN MALVARLIĞINDA MEYDANA GETİRDİĞİ ARTIŞIN MAHSUP EDİLİP EDİLMEYECEĞİ	96
§ 8. MASRAF TAZMİNİNİN İFASI VE BUNA BAĞLI SONUÇLAR	96
I. SİGORTACININ İFAYI YERİNE GETİRME ŞEKLİ	96
II. MASRAF TALEBİNİN MUACCELİYETİ, TEMERRÜT VE ZAMANAŞIMI	98
A. MUACCELİYET	98
B. TEMERRÜT VE BUNUN SONUÇLARI	101
C. ZAMANAŞIMI SÜRESİ	102
III. MASRAFLARIN HALEFİYETE KONU OLMASI	103
IV. HAKSIZ ALINAN MASRAFLARIN İADESİ	104
§ 9. MASRAF TALEP ETME HAKKINA İLİŞKİN KURALIN YARI EMREDİCİ NİTELİKTE OLMASI	105
§ 10. USUL HUKUKU BAKIMINDAN ÖNEM ARZ EDEN HUSUSLAR	108

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM SİGORTACININ AVANS ÖDEME YÜKÜMLÜLÜĞÜ

§ 11. YASAL DÜZENLEME, ÖNGÖRÜLME NEDENLERİ VE DİĞER HÜKÜMLERLE İLİŞKİSİ	111
I. YASAL DÜZENLEME VE ÖNGÖRÜLME NEDENLERİ	111
II. AVANS ÖDENMESİNİ ÖNGÖREN DİĞER HÜKÜMLERLE İLİŞKİSİ	112

§ 12. YÜKÜMLÜLÜĞÜN ŞARTLARI	113
I. SİGORTA ETTİRENİN TALEPTE BULUNMASI	113
II. MASRAFLARININ GEREKLİ OLMASI	114
III. SİGORTACIYI MASRAFLARININ TAZMİNİNDE KURTARAN BİR DURUMUN OLMAMASI	116
IV. SİGORTA ETTİRENİN MALİ DURUMUNUN TALEBE ETKİLİ OLUP OLMAYACAĞI HUSUSU	116
V. RİZİKONUN GERÇEKLEŞMESİNDE ÖNCE KORUMA VE KURTARMA FAALİYETİ İÇİN AVANS TALEP EDİLİP EDİLEMEYECEĞİ HUSUSU	117
§ 13. AVANSIN İFASI VE BUNA BAĞLI SONUÇLAR	118
I. AVANSIN ŞEKLİ VE TUTARI	118
II. AVANS TALEBİNİN MUACCELİYETİ, ÖDEME TALEBİNİN YERİNE GETİRİLMEMESİ VE BUNUN HUKUKİ SONUÇLARI	120
III. HAKSIZ ALINAN AVANSIN İADESİ	121
§ 14. AVANS TALEBİNE İLİŞKİN KURALIN YARI EMREDİCİ OLMASI	122

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ÖZEL SİGORTA TÜRLERİ BAKIMINDAN KORUMA VE KURTARMA MASRAFLARI

§ 15. KARA ARAÇLARI KASKO SİGORTASI BAKIMINDAN ..	123
§ 16. HIRSIZLIK SİGORTASI BAKIMINDAN	127
§ 17. YANGIN SİGORTASI BAKIMINDAN	130
§ 18. YANGINA BAĞLI KAR KAYBI SİGORTASI BAKIMINDAN	132
§ 19. TARIM SİGORTALARI BAKIMINDAN	134
I. HAYVAN HAYAT SİGORTALARI	134
II. BİTKİSEL ÜRÜN SİGORTALARI	136
§ 20. MAKİNE KIRILMASI SİGORTASI BAKIMINDAN	137

---

§ 21. KREDİ SİGORTALARI BAKIMINDAN	138
§ 22. SORUMLULUK SİGORTALARI BAKIMINDAN	142
I. ÖN AÇIKLAMALAR	142
II. ÖZELLİK ARZEDEN BİR DURUM: HUKUKİ KORUMADAN DOĞAN MASRAFLAR	143
III. SİGORTA GENEL ŞARTLARINDAKİ DURUM	145
SONUÇ	147
KAYNAKÇA	159